

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

عبدالصمد از هر

۲۰۲۱/۱۲/۲۳

عمران خان خومره رښتيا وايي؟

د سعودي عربستان په نوبت د افغانستان د ستونزو اړوند، د اسلامي کنفرانس ځانگړې غونډې ته بلنه ورکړل شوه چې له نيمايي لارې نه پاکستان په کې چېلک وچاوه او هغه يې د ۲۰۲۱ کال د دسمبر په ۱۹ په اسلام آباد کې دایره کړه.

پاکستاني چارواکي چې له بېخه، له نوييمو کلونو راهيسې، طالبانو ته د خپل نيابتي لښکر په سترگه گوري، تر اوسه يې دوی په رنگ رنگ و سيلو او دسيسو داسې برمه ساتلي او خپلې موخې يې پرې عملي کړې دي چې ګرځېدې نړۍ اوس پاکستان ته د طالبانو د قېم guardian او godfather په سترگه گوري. له هغې ورځې چې طالبانو کابل ونيو، پاکستان ځان د میدان فاتح گڼي او ځان ته حق ورکوي د طالبانو د واکدار په توګه د دوی په ځای خبرې وکړي، لابي وکړي او تصميم ونيسي.

پاکستان د خپل زېږد له نيټې نه او په ځانگړې توګه له څلور نيمو لسيزو راهيسې په افغانستان کې په ملي، ټولنيز او اقتصادي ويجاړولو او سبوتاژ اخته دی. له هرې وسيلې نه يې ګټه اخيستي ده څو زمونږ په هيواد کې ځان ځانې او بې اتفاقي ته لمن ووهي، د جگړو تنور تود وساتي او د اقتصادي او فرهنگي ودې مخه ډب کړي.

په همدې اسلامي هيوادونو غونډې کې يې هم له فرصت نه په ګټې اخيستو سره و غوښتل له يوې خوا د افغانستان تاريخ، فرهنگ او عزت ته سپکاوی وکړي، د طالبانو ضد فرهنگي کړو وړو ته مبرر ولټوي او له بلې خوا د تروريزم د ځالي له نامه نه د ټيټې په موخې د خپل بام اووړي د بل پر بام واچوي.

عمران خان سياست هم د کرکټ په ډنډې کوي. د يوه هيواد لومړي وزير او مشر ته نه بنيابي چې خپل يا بل ملت ته سپکاوی وکړي. ده د ډيورنډ ټپل شوي کرښې دواړو خواوو افغانان د پوهني او فرهنگ دښمنان وبلل او نړۍ ته يې داسې ښووله چې د ښوونځيو او پوهنتونونو د بيا پرانيستلو په هکله پر طالبانو زور مه اچوئ ځکه چې ولس يې هم نه غواړي. ده دا هم په ښکاره وويل چې «نړيواله ټولنه دې د نجونو د زده کړو په اړه خپلو غوښتنو کې حساس وي او دافغانستان دفرهنگي ارزښتونو درناوی دې وکړي.»

عمران خان يا دومره ناپوه او بي خبره دی چې نه پوهيږي افغانستان د ابن سينا، مولانا جلال الدين بلخي، ابو ريحان البيروني، په سلگونو نارينه او ښځينه ادیبانو، شاعرانو، هنرمندانو، ديني عالمانو، پېشوايانو او ملي شخصيتونو لکه امام ابو حنيفه، پير روښان، احمد شاه بابا، امير شېر علي خان، سيد جمال الدين افغان، غازي امان الله خان، محمود طرزي، سردار محمد داوود خان، د خپلواکۍ غوښتنې او مشروطيت خوځښتونومشرانو او داسې نورو با عظمته انسانانو ټاټوبی او د زرونو کلونو تمدني تاريخ والا وطن دی؛ اويا يې دا هېر کړي دي چې زما په نه کلنۍ کې د ده هيواد پاکستان، د سرطاني داني په شان په سهيلي آسيا کې د انگرېزي استعمار د خليفه، ځای ناستي او مجري په توګه له هېڅه او بې له کومې تاريخي سابقې نه په مصنوعي توګه د افغان او هند په خاوره رامنځ ته شو. د پاکستان په اوسني جغرافيه کې که کومه نښه د تاريخ شته والی لري نو هغه د افغانستان پخوانی جغرافيه پورې تړاو لري نه په پاکستان پورې. پاکستان همدا اوس هم د لودي، غوري، غزنوي او دراني په نومونو وياړي.

د ښځو خوځښتونه او زده کړې، د شلمې پېړۍ له پيله، کله چې انگرېز لا د پاکستان د زېږولو فکر هم نه درلود، په افغانستان کې رابرسېره شوي او تجسم يې موندلی و. د کابل پوهنتون، د افغان د عصري علومو د زده کړې او ملي ځواکمنو شخصيتونو د روزنې لومړنی مرکز، زما د زېږد په کال، يانې نه کاله د پاکستان تر زېږېدو دمخه په ۱۹۳۹ کې رامنځ ته شوی و. کله چې مونږ رابعه بلخي او زرغونه انا درلودې د نړۍ په ډېرو هيوادونو کې ښځو ليک لوست لا نه پېژانده.

د پاڼو شميره: له 1 تر 4

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de

يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په خبر و لولئ

عمرانيانو به د شاهي او تر جهاديانو مخکې وختونو د زده کړيالو نجونو او وزيرانو بنځو څپرې او عکسونه خامخا ليدلي وي؛ د عمران خان به هېر نه وي او که يې عمر ډېر کم دی نو کولی شي له خپلو مشرانو نه په پوښتنې سره خپله دا پوهه تازه کړي چې د دوی له خوا پر افغانستان د جهاد تر تېلو دمخه، د افغانستان کليوالو بنځو يواځې يو پرونۍ په سر آچاوه، مخ او لاسونه يې لوڅ ول او خپل نارينه ته به يې په کار کې اوږه ورکوله، چې تر اوسه هم تر يوه حده دا دود روان دی. چادري او عربي برقع له افغاني کلتور سره هېڅ اړخ نه لگوي. چادري د لوړو طبقو له خوا د دوی په کورنيو کې په دې اجباري شوي وه څو لاس لاندې خلک او ټيټه طبقه د عاليجنابانو بنځې ونه شي ليدای. دوی د خپلو ځانځانيو له پاره خپلې بې وسه بنځې به بند کي واچولې.

له زده کړې، ښوونځي او پوهنځي سره د افغان ښځينه و علاقه هومره زياته ده چې د طالبانو په لومړۍ واکدارۍ کې، چې د همدې پاکستان په وړانکارې لارښوونې سره زمونږ په خواږه هيواد کې پوهنه، هنر او تاريخ رنگ شول او د نجونو له کوره وتلو او زده کړې سختې سزاگانې درلودې، بيا هم نجونو په پټه د وطنپالو مخکښو ښځينه ښوونکو په مرستې زده کړه کوله. اوس هم له يوې خوا همدغه طريقه بيا هم روانه ده او هم د نوي ټکنالوجي په مرسته درسونه آنلاين وړاندې کېږي. اوس خو بهر کې افغانان لگيا دي چې د پېژندل ښويو لويو پوهنتونونو د تکره او وتلو استادانو په مرسته يو لوي نړيوال آنلاين پوهنتون په کور دننه ځوانانو ته رامنځ ته کوي.

د زده کړې په اهميت پوهيدل او د زده کړې غوښتنه هومره اوچته ده چې جمهور رييس غني به چې هر ولايت او په ځانگړي توگه ډيورنډ ته څېرمه ولايتونو ته سفر کا وه، نو د خلکو لومړۍ او تر هرڅه پورته غوښتنه به دا وه چې ښوونځی او پوهنتونونه ورته جوړ شي.

په کوزه پښتونخوا کې هم سره له نظامي تېل ښويو محروميتونو، خلکو له هر امکان نه گټه پورته کړې او خپلو ماشومانو او ځوانانو ته يې د زده کړې لار هواره کړې ده. بې له زده کړې او پوهې اوسني روان خوځښتونه شوني نه ول. کله چې د منظور پښتین په يوه چيغه به لسگونه زره خلک راوځي، د پنجاب د مستبدو جنرالانو د ښکار کېدو له وېرې سره سره، غونډې او اوږده مارشونه کوي، دا پر لوري کچې پوهې او ټولنيزې هونښيارۍ دلالت کوي چې د زده کړې او پوهنې له لارې تر لاسه شوي دي.

دا اوږد بيان مې ځکه وکړ چې د عمران خان سر په دې خلاص کړم چې افغانان نه دلته نه هلته د پوهې او فرهنگ سره بدې لري او د ده ادعاوې درواغ دي. دا د انگرېزانو او د دوی د لاسپوڅو واکدارانو پاليسي وه چې قبائلي مشران به يې په دې امتياز خوشحالول چې دوی ته نه سرک ورولي، نه ښوونځي ورته جوړوي او نه يې ځوانان عسکري خدمت ته بيايي. په دې توگه يې قبابل له پوهنې او تمدن نه ليري ساتل. پاکستان څه د مجاهدينو او څه د طالبانو په وسيلې ښوونځي وسوځول، سرکونه، پلونه، نهرونه او ټولگټي پروژې يې وړانې، ښوونکي، پوهان، عالمان، ادیبان، ژورنالېستان او نور روڼ اندي يې ووژل او اوس بيا غواړي هغه پرمختگ چې په تېرو دوو لسيزو کې د پوهنې او ټکنالوژۍ په ډگر کې تر لاسه شوی، شا ته وغورځوي او د پوهې د رڼا په ځای د ناپوهۍ او جهالت تورتم ته افغانستان تېل وهي.

لنډه دا چې عمران خان دی که جونيگو يا قريشي، ټول يې افغانان وحشيان او فرهنگ دښمنه معرفي کوي او طالبانو ته هم لار جوړوي څو د دې وطن بچيان له پوهنې او کلتور نه ليري وساتي.

د نړيوالو سترگو ته د خاورو شيندلو په موخې، عمران خان ادعا وکړه چې د افغانستان له خاورې پر پاکستان د داعش حملې کېږي. عمران خان دومره بې شرمه دی چې يواځې له کاليو سره نه چې د کرکټ له ډنډې سره هم د نړيوالو په سترگو ننوځي. داسې به څوک يا کوم هيواد نه وي چې پاکستان د نړيوالې ترهگرۍ د بنسټ او ځالي په توگه ونه پېژني، خو بيا هم د سوی په شان سر په ښگو ننباسي او گمان کوي ښکاري يې نه ويني.

د ديپلوماسۍ غوښتنه خو دا وه چې اميرخان منقي د طالبانو د باندنيو چارو وزير د عمران خان د سپکاوي او درواغو ادعاوو ځواب ورکړی وای، خو تصور کوم منقي به د ډېرو مجبوريتونو له کبله چوپتيا غوره کړي وي. که دا چوپتيا او يا وروسته هم دې سپکاويو ته اهميت نه ورکول د مجبوريتونو له کبله نه وي، نو بيا د دوی خپلواکي او د افغانستان استقلال هم چې طالبان يې د بيا گټلو مدعيان دي، په شک کې لويږي.

۲۰۲۱ / ۱۲ / ۲۱

د پوهنتون زده کړيالانې

د پاڼو شمېره: له 3 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دلېکنې دلېکنيزې بنې پازوالي دلېکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په خیر و لولئ

پادشاه محمد ظاهر شاه له ټولنيزو او سياسي وټلو ميرمنو سره

جنرال ډاکټره سهيلا صديق

د پاڼو شميره: له 4 تر 4

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته راټولې. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دلېکنې د ليکنيزې بني پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليرلو مخکې په څير و لولئ